

Zadania do cz. III

Autor: Grzegorz Góralski

---

ggoralski.com

Zadanie 1

Początkowa frekwencja (q) recesywnego, letalnego allelu a wynosi 0,8.

Oblicz:

- ▶ q w następnym pokoleniu
- ▶ q po 5 pokoleniach
- ▶ po ilu pokoleniach (w przybliżeniu) q osiągnie wartość 0,1

Zadanie 1

Początkowa frekwencja (q) recesywnego, letalnego allelu a wynosi 0,8. Oblicz:

Oblicz:

► q w następnym pokoleniu

$$q_1 = \frac{q_0}{1 + q_0}$$

$$q_1 = 0,8 / (1 + 0,8) = 0,8 / 1,8 = 0,44... \approx 0,45$$

Odpowiedź:

Frekwencja allelu a (q) w następnym pokoleniu wyniesie ok. 0,45

Zadanie 1

Początkowa frekwencja (q) recesywnego, letalnego allelu a wynosi 0,8. Oblicz:

Oblicz:

► q po 5 pokoleniach

$$q_n = \frac{q_0}{1 + nq_0}$$

$$q_5 = 0,8 / (1 + 5 \cdot 0,8) = 0,8 / (1 + 4) = 0,16$$

Odpowiedź:

Frekwencja allelu a (q) po 5 pokoleniach wyniesie 0,16

Zadanie 1

Początkowa frekwencja (q) recesywnego, letalnego allelu a wynosi 0,8. Oblicz:

Oblicz:

► po ilu pokoleniach (w przybliżeniu) q osiągnie wartość 0,1

$$n = \frac{1}{q_n} - \frac{1}{q_0}$$

$$n = 1/0,1 - 1/0,8 = 10 - 1,25 = 8,75$$

Odpowiedź:

Frekwencja allelu a (q) wyniesie 0,1 po ok. 9 pokoleniach.

Zadanie 2

Dla badanej populacji, w której frekwencja allelu a (q) = 0,5, wartości doboru dla poszczególnych genotypów wynoszą:

$$w_{AA} = 1, w_{Aa} = 0,5, w_{aa} = 0$$

Oblicz:

- ▶ średnie dostosowanie populacji
- ▶ zmianę frekwencji allelu a w ciągu 1 pokolenia
- ▶ frekwencję allelu a w następnym pokoleniu

Zadanie 2

Dla badanej populacji, w której frekwencja allelu a (q) = 0,5, wartości doboru dla poszczególnych genotypów wynoszą:

$$w_{AA} = 1, w_{Aa} = 0,5, w_{aa} = 0$$

Oblicz:

► średnie dostosowanie populacji

$$p = 1 - q$$

$$w_s = p^2 w_{AA} + 2pq w_{Aa} + q^2 w_{aa}$$

$$p = 1 - 0,5 = 0,5$$

$$\begin{aligned} w_s &= 0,5^2 \cdot 1 + 2 \cdot 0,5 \cdot 0,5 \cdot 0,5 + 0,5^2 \cdot 0 = \\ &= 0,25 + 0,25 = 0,5 \end{aligned}$$

Odpowiedź:

Średnie dostosowanie w populacji (w_s) wynosi 0,5

Zadanie 2

Dla badanej populacji, w której frekwencja allelu a (q) = 0,5, wartości doboru dla poszczególnych genotypów wynoszą:

$$w_{AA} = 1, w_{Aa} = 0,5, w_{aa} = 0$$

Oblicz:

► zmianę frekwencji allelu a w ciągu 1 pokolenia

$$\Delta q = \frac{pq}{w_s} [q(w_{aa} - w_{Aa}) - p(w_{AA} - w_{Aa})]$$

to obliczyliśmy przed chwilą!

$$\begin{aligned} \Delta q &= (0,5 \cdot 0,5 / 0,5) \cdot [0,5 \cdot (0 - 0,5) - 0,5 \cdot (1 - 0,5)] = \\ &= 0,5 \cdot [-0,25 - 0,25] = 0,5 \cdot -0,5 = -0,25 \end{aligned}$$

Odpowiedź:

Zmiana frekwencji allelu a (q) w ciągu 1 pokolenia wyniesie $-0,25$, czyli frekwencja **zmaleje** o $0,25$.

Zadanie 2

Dla badanej populacji, w której frekwencja allelu a (q) = 0,5, wartości doboru dla poszczególnych genotypów wynoszą:

$$w_{AA} = 1, w_{Aa} = 0,5, w_{aa} = 0$$

Oblicz:

► frekwencję allelu a w następnym pokoleniu

$$q_1 = q_0 + \Delta q$$

to obliczyliśmy przed chwilą!

$$q_1 = q_0 + \Delta q = 0,5 - 0,25 = 0,25$$

Odpowiedź:

Frekwencja allelu a (q) w następnym pokoleniu wyniesie 0,25

Zadanie 2

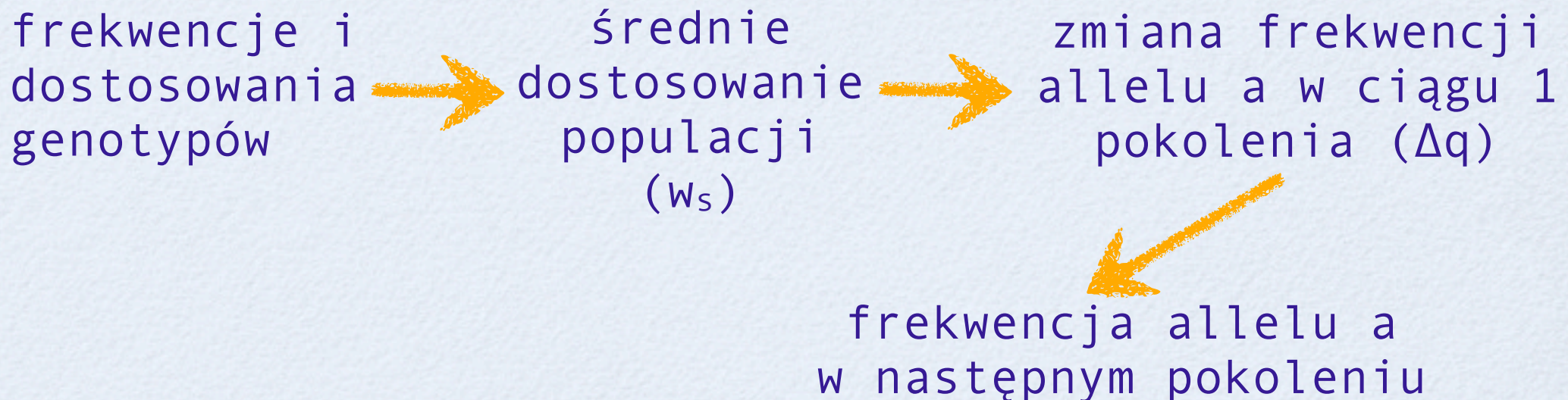
Dla badanej populacji, w której frekwencja allelu a (q) = 0,5, wartości doboru dla poszczególnych genotypów wynoszą:

$$w_{AA} = 1, w_{Aa} = 0,5, w_{aa} = 0$$

Oblicz:

- ▶ średnie dostosowanie populacji
- ▶ zmianę frekwencji allelu a w ciągu 1 pokolenia
- ▶ frekwencję allelu a w następnym pokoleniu

PODSUMOWANIE

Zadanie 3

Dla badanej populacji, wartości dostosowania wynoszą:

$$w_{AA} = 0,8 ; w_{Aa} = 1 ; w_{aa} = 0$$

Oblicz:

► frekwencje allelu a w której nie następują dalsze zmiany

$$q_e = \frac{s_{Aa} - s_{AA}}{2s_{Aa} - s_{AA} - s_{aa}}$$

Można też wyprowadzić wzór na q_e obliczaną z w zamiast s

$$s = 1 - w$$

$$s_{AA} = 1 - 0,8 = 0,2 ; s_{Aa} = 1 - 1 = 0 ; s_{aa} = 1 - 0 = 1$$

$$q_e = (0 - 0,2) / (2 \cdot 0 - 0,2 - 1) = -0,2 / -1,2 = 1,66... \approx 0,167$$

Odpowiedź:

Równowagowa frekwencja allelu a (q_e), czyli taka, która już się nie zmienia wynosi ok. 0,167

Zadanie 4

Przyjmijmy, że: początkowa frekwencja allelu a (q_0) = 0,5, częstość mutacji $A \rightarrow a$ (u) = 0,001, częstość mutacji $a \rightarrow A$ (v) = 0,0001.

Oblicz:

- ▶ frekwencję allelu a w następnym pokoleniu (ignorujemy mutacje $a \rightarrow A$)
- ▶ jak zmieni się frekwencja allelu A w ciągu jednego pokolenia (ignorujemy mutacje $a \rightarrow A$)
- ▶ równowagową frekwencję allelu A

Zadanie 4

Przyjmijmy, że: początkowa frekwencja allelu a (q_0) = 0,5, częstość mutacji $A \rightarrow a$ (u) = 0,001, częstość mutacji $a \rightarrow A$ (v) = 0,0001.

Oblicz:

- ▶ frekwencję allelu a w następnym pokoleniu (ignorujemy mutacje $a \rightarrow A$) Δq

$$q_1 = q_0 + p_0 u \quad p = 1 - q$$

$$q_1 = 0,5 + 0,5 \cdot 0,001 = 0,5 + 0,0005 = 0,5005$$

Odpowiedź: Frekwencja allelu a w następnym pokoleniu (q_1) = 0,5005

- ▶ jak zmieni się frekwencja allelu A w ciągu jednego pokolenia (ignorujemy mutacje $a \rightarrow A$)

$$\Delta p = -\Delta q$$

$$\Delta p = -\Delta q = -0,0005$$

Odpowiedź: Frekwencja allelu A **zmniejszy** się w ciągu pokolenia o 0,0005

Zadanie 4

Przyjmijmy, że: początkowa frekwencja allelu a (q_0) = 0,5, częstość mutacji $A \rightarrow a$ (u) = 0,001, częstość mutacji $a \rightarrow A$ (v) = 0,0001.

Oblicz:

► równowagową frekwencję allelu A

$$q_e = \frac{u}{u + v}$$

$$q_e = 0,001 / (0,001 + 0,0001) = 0,001 / 0,0011 = 0,9090\dots$$

$$p = 1 - q$$

$$p_e = 1 - q_e = 1 - 0,9090 = 0,0909\dots$$

Odpowiedź:

Równowagowa frekwencja allelu A (p_e) wynosi ok. 0,0909...

Zadanie 5

Populacja składa się z 4 samców i 500 samic.

Oblicz:

► efektywną wielkość populacji

$$N_e = \frac{4N_m N_f}{N_m + N_f}$$

$$N_e = 4 \cdot 4 \cdot 500 / (4 + 500) \approx 15,87$$

Odpowiedź:

Efektywna wielkość populacji wynosi ok. 15,87.

ZADANIE Z POPRZEDNIEJ CZĘŚCI

Populacja składa się z osobników: 600 AA, 600 Aa, 600 aa.

Oblicz:

- ▶ frekwencję alleli i genotypów
- ▶ frekwencję alleli i genotypów w następnym pokoleniu, przy założeniu, że populacja spełnia założenia prawa Hardy'ego-Weinberga.

Przypuśćmy, że po kilku pokoleniach, w populacji opisanej powyżej dochodzi do wydarzenia w wyniku którego śmierć ponoszą wszystkie homozygoty recesywne (aa). Przy założeniu, że dalej populacja będzie zachowywać się w sposób przewidziany w prawie Hardy'ego-Weinberga i że populacja ponownie osiągnie liczebność 1800 osobników, oblicz dla następnego pokolenia:

Oblicz:

- ▶ frekwencje alleli i genotypów
- ▶ przybliżoną liczebność osobników o poszczególnych genotypach

ZADANIE Z POPRZEDNIEJ CZĘŚCI

Populacja składa się z osobników: 600 AA, 600 Aa, 600 aa.

Oblicz:

► frekwencję alleli i genotypów

liczby genotypów frekwencje genotypów $P_G = N_G/N$ frekwencje alleli $p = P_{HM} + \frac{1}{2}P_{HT}$

frekwencje genotypów:

$$N = 600 + 600 + 600 = 1800$$

$$P_{AA} = P_{Aa} = P_{aa} = 600/1800 = 0,333\dots$$

frekwencje alleli:

$$p = P_{AA} + \frac{1}{2}P_{Aa} = 0,333\dots + 0,166\dots = 0,4999\dots \approx 0,5$$

$$q = 1 - p = 0,5$$

ZADANIE Z POPRZEDNIEJ CZĘŚCI

Populacja składa się z osobników: 600 AA, 600 Aa, 600 aa.

Oblicz:

- ▶ frekwencję alleli i genotypów w następnym pokoleniu, przy założeniu, że populacja spełnia założenia prawa Hardy'ego-Weinberga.

$$P'_{AA}=p^2; P'_{Aa}=2pq; P'_{aa}=q^2$$

$$P'_{AA} = p^2 = 0,5^2 = 0,25$$

$$P'_{aa} = q^2 = 0,5^2 = 0,25$$

$$P'_{Aa} = 2pq = 2 \cdot 0,5 \cdot 0,5 = 0,5$$

ZADANIE Z POPRZEDNIEJ CZĘŚCI

Przypuśćmy, że po kilku pokoleniach, w populacji opisanej powyżej dochodzi do wydarzenia w wyniku którego śmierć ponoszą wszystkie homozygoty recesywne (aa). Przy założeniu, że dalej populacja będzie zachowywać się w sposób przewidziany w prawie Hardy'ego-Weinberga i że populacja ponownie osiągnie liczebność 1800 osobników, oblicz dla następnego pokolenia:

Oblicz:

- ▶ frekwencje alleli i genotypów
- ▶ przybliżoną liczebność osobników o poszczególnych genotypach

ZADANIE Z POPRZEDNIEJ CZĘŚCI

Przypuśćmy, że po kilku pokoleniach, w populacji opisanej powyżej dochodzi do wydarzenia w wyniku którego śmierć ponoszą wszystkie homozygoty recesywne (aa). Przy założeniu, że dalej populacja będzie zachowywać się w sposób przewidziany w prawie Hardy'ego-Weinberga i że populacja ponownie osiągnie liczebność 1800 osobników.....

Oblicz dla następnego pokolenia:

► frekwencje alleli i genotypów

Zastanówmy się ile osobników pozostało po zdarzeniu

Przedtem było ich:

$$N_G = P_G \cdot N$$

$$N_{AA} = 0,25 \cdot 1800 = 450;$$

$$N_{Aa} = 0,5 \cdot 1800 = 900$$

$$N_{aa} = 0,25 \cdot 1800 = \del{450}$$

← Te zostają!

← Te giną!

Osobniki które pozostały traktujemy jako nową populację.

Dla niej liczymy frekwencje alleli, których będziemy potrzebować do dalszych obliczeń.

ZADANIE Z POPRZEDNIEJ CZĘŚCI

Przypuśćmy, że po kilku pokoleniach, w populacji opisanej powyżej dochodzi do wydarzenia w wyniku którego śmierć ponoszą wszystkie homozygoty recesywne (aa). Przy założeniu, że dalej populacja będzie zachowywać się w sposób przewidziany w prawie Hardy'ego-Weinberga i że populacja ponownie osiągnie liczebność 1800 osobników...

Oblicz dla następnego pokolenia:

► frekwencje alleli i genotypów

Liczymy frekwencje alleli dla pozostałych osobników:

$$p = \frac{2N_{HM} + N_{HT}}{2N}$$

$$p = (2 \cdot 450 + 900) / (2 \cdot 1350) = 1800 / 2700 = 0,666... = 2/3$$

$$q = 1 - p = 1 - 2/3 = 1/3$$

Używając aktualnych frekwencji alleli liczymy frekwencje genotypów wg. prawa H-W:

$$P_{AA} = p^2 = (2/3)^2 = 0,444... ; \quad P_{aa} = q^2 = (1/3)^2 = 0,111... ;$$

$$P_{Aa} = 2pq = 2 \cdot (2/3) \cdot (1/3) = 0,444...$$

ZADANIE Z POPRZEDNIEJ CZĘŚCI

Przypuśćmy, że po kilku pokoleniach, w populacji opisanej powyżej dochodzi do wydarzenia w wyniku którego śmierć ponoszą wszystkie homozygoty recesywne (aa). Przy założeniu, że dalej populacja będzie zachowywać się w sposób przewidziany w prawie Hardy'ego-Weinberga i że populacja ponownie osiągnie liczebność 1800 osobników...

Oblicz dla następnego pokolenia:

- ▶ przybliżoną liczebność osobników o poszczególnych genotypach

$$N_G = P_G \cdot N$$

$$N_{AA} = 0,444... \cdot 1800 = (2/3)^2 \cdot 1800 = 800$$

$$N_{Aa} = 0,444... \cdot 1800 = (2/3)^2 \cdot 1800 = 800$$

$$N_{aa} = 0,111... \cdot 1800 = (1/3)^2 \cdot 1800 = 200$$